

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

21. december 2016
Dokumentnummer:
16PEBL-12625

Høringsvar vedrørende lovforslag nr. L 99 – lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (godtgørelse til forældre, der har mistet et barn som følge af skade påført i sundhedsvæsenet) ministeriets sagsnr. 1608306

Ved e-mail af 8. december 2016 har Sundheds- og Ældreministeriet bedt om bemærkninger til et udkast til lovforslag om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Formålet med lovforslaget er at indføre en ret til godtgørelse for forældre, der har mistet et barn som følge af en skade påført i forbindelse med undersøgelse, behandling eller lignende i sundhedsvæsenet.

Lovforslaget er med enkelte ændringer fremsat for Folketinget 14. december 2016.

Patienterstatningens nedenstående bemærkninger relaterer sig til det fremsatte lovforslag.

1. Udbetaling til forældrene

Efter lovforslaget tilkommer retten til godtgørelse den eller de, som har forældremyndigheden over barnet. Det fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 4, at ministeriet har valgt at lade retten til godtgørelse være afhængig af den eller de berettigedes status som forældremyndighedsindehaver, idet der er tale om et klart og let administrerbart kriterium.

Det er endvidere anført, at ministeriet forudsætter, at indehaverne af forældremyndigheden samtidig har en sådan tilknytning til barnet, at det forekommer mest naturligt, at de anses for berettiget til godtgørelsen.

Lovforslaget indfører således et retskrav for forældremyndighedsindehaveren på at få udbetalt en godtgørelse på 162.000 kr., hvis lovens betingelser er opfyldt. Der er ikke i loven givet mulighed for at dispensere fra retten til godtgørelse.

Patienterstatningen gør opmærksom på, at lovforslaget indebærer, at der kan opstå en sag, hvor godtgørelsen skal udbetales til en forælder, som har begået strafbare overgreb mod barnet. Efter arvelovens § 48, stk. 2, kan den, der har forsøgt at dræbe en slægtsarving, øvet vold mod eller groft krænket den pågældende eller truet vedkommende på strafbar måde, fradømmes retten til arv, forsikringssummer, pensioner eller andre ydelser, der er afhængige af den pågældendes død. Vi foreslår, at ministeriet gør Rigsadvokaten opmærksom på den nye bestemmelse.

2. Et barn, der afgår ved døden

Godtgørelsen vil blandt andet få betydning i sager om fødselsskader.

Det er efter lovforslaget en betingelse for udbetaling af godtgørelsen, at der er sket en erstatningsberettigende skade på et barn, der er afgået ved døden inden det fyldte 18 år. I lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.3 er oplyst, at det ved vurderingen af, om der er tale om et barn på fødselstidspunktet er afgørende, om barnet er levendefødt, og jordemoderen eller andre har foretaget fødselsanmeldelse.

Der kan således efter lovforslaget ikke ydes godtgørelse i den situation, hvor der fødes et dødt barn. Efter Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9623 af 31. august 2005 foreligger der fødsel af et dødt barn, hvis svangerskabet er gået mindst 22 fulde uger. Hvis der er gået mindre tid, er der tale om abort af et foster.

I Patienterstatningens og Ankenævnet for Patienterstatningens praksis er der eksempler på sager, hvor der er tilkendt erstatning som følge af skade på et dødfødt barn, hvor dødsfaldet kunne være undgået ved optimal behandling. I sådanne tilfælde er der tilkendt erstatning for begravelsesudgifterne, forudsat at udgifterne har oversteget 10.000 kr.

Børn, der fødes døde efter 22. svangerskabsuge, indgår i fødselsstatistikken. Der foretages ligsyn og udfærdiges dødsattest, og det dødfødte barn skal begraves eller bisættes.

Som lovforslaget er formulereret, vil forældrene i disse sager ikke få ret til den særlige godtgørelse, uanset at forældrene også her befinder sig i samme tragiske situation, hvor de har mistet et barn.

Vi foreslår, at loven udvides, så der tages højde for disse sager, således at afgrænsningen af, om der er tale om et barn eller foster, følger Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9623 om en grænse på 22 uger. I sager om fødselsskader – hvor skaden netop kan være, at barnet er dødfødt – forekommer det ikke rimeligt, at barnet skal være levendefødt, for at forældrene kan få godtgørelsen.

Hvis kravet om, at barnet skal være levendefødt, bevares i loven, foreslår vi, at det overvejes, om der er tilstrækkeligt behov for at stille krav om fødselsanmeldelse. Vi forstår lovbemærkningerne på den måde, at udbetaling af godtgørelse er betinget af, at barnet både er levendefødt, og der er foretaget fødselsanmeldelse. Hvis barnet er levendefødt, jf. kriterierne i ovennævnte vejledning nr. 9623 af 31. august 2005, men dør inden fødselsanmeldelsen, skal der ikke udbetales godtgørelse. Dette forekommer ikke rimeligt.

3. Fastsættelse af godtgørelsen

Godtgørelsesbeløbet udgør 162.000 kr. (2017-niveau) og reguleres en gang om året, jf. § KEL § 24 a, stk. 3.

I lovforslaget er der ikke taget stilling til, hvilket tidspunkt der er afgørende for beløbets størrelse i de enkelte sager. Ved fastsættelse af erstatning og godtgørelse efter erstatningsansvarsloven er forfaldstidspunktet afgørende for beløbets størrelse, jf. EAL § 15, stk. 3. Vi foreslår, at der indsættes en tilsvarende bestemmelse om forfaldstidspunktet i lovforslaget.

4. Forholdet til erstatning for begravelsesudgifter

Tilkendelse af godtgørelse efter loven har ifølge lovbemærkningerne, jf. pkt. 3.3, ikke indvirkning på de berettigedes ret til at modtage erstatning for begravelsesudgifter. Vi har noteret os, at der således kan tilkendes både godtgørelse og ydes erstatning for begravelsesudgifter. Lovforslaget afviger på dette punkt fra reglen om overgangsbeløb i erstatningsansvarslovens § 14 a. Heri er det fastsat, at beløbene ikke kan kumuleres.

5. Lægemiddelskader

Det fremgår flere steder i lovforslaget, at hensigten er at tilkende et godtgørelsesbeløb til forældre, der har mistet et barn som følge af skade påført i sundhedsvæsenet. Vi har noteret, at lovforslaget er afgrænset til kun at omfatte behandlingsskader i klage- og erstatningslovens kapitel 3. Skade som følge af bivirkninger efter medicin (lægemiddelskader, jf. klage- og erstatningslovens kapitel 4 er) er ikke omfattet.

6. Ikrafttrædelsestidspunktet

Ikrafttrædelsestidspunktet er fastsat til dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Det præcise tidspunkt kommer således ikke til at fremgå af loven og bliver derfor sværere at henvise til og dokumentere i de enkelte sager. Af hensyn til Patienterstatningens administration af sager efter loven foreslår vi, at der fastsættes en dato for ikrafttrædelsestidspunktet i loven.

Loven finder anvendelse på sager, hvor skaden er forårsaget efter lovens ikrafttræden. Dette har vi ingen bemærkninger til.

Med venlig hilsen

Martin Erichsen
Vicedirektør

Peter Jakobsen
chefkonsulent